

Prof. dr hab. Tadeusz Marek
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr Anny Pilarczyk pod tytułem:
„Oszustwa jako kategoria ryzyka operacyjnego w bankach”.
Praca przygotowana pod kierunkiem dr hab. Zbysława Dobrowolskiego.

CHARAKTERYSTYKA ROZPRAWY

Zapobieganie oszustwom bankowym to współcześnie jedno z większych wyzwań stojących przed systemami zarządzania. W istocie rzeczy, to test na efektywność zarządzania, sprawdzian, czy nauka o zarządzaniu jest w stanie, na obecnym etapie rozwoju, poradzić sobie z tym problemem. Recenzowana praca stanowi przyczynek do badań prowadzonych we wspomnianym obszarze. Część teoretyczna rozprawy to rzetelny i wyczerpujący przegląd literatury przedmiotu. Całość jest logicznie ustrukturuwana i stanowi dobre wprowadzenie do części pracy prezentującej wyniki własnych badań Doktorantki.

Walorem rozprawy jest rzetelna, wieloaspektowa analiza literatury przedmiotu (łącznie ponad dwieście pozycji) prowadzona z uwzględnieniem nie tylko prac badawczych z omawianego obszaru lecz również obowiązujących aktów prawnych. Analiza ta pozwoliła Doktorantce na uporządkowanie aparatu pojęciowego związanego z oszustwami.

Praca ma w zasadzie charakter deskryptywny. Główny cel podejmowanych w rozprawie analiz to „...diagnoza czynników ryzyka operacyjnego

wpływających na erozję zaufania publicznego banków oraz sformułowanie kierunkowych propozycji redukcji ryzyka operacyjnego, poprzez zaproponowanie m.in. schematu zarządzania ryzykiem występowania nieprawidłowości w oddziale bankowym...”.

Stawiana w rozprawie przez Autorkę diagnoza oprócz warstwy deskryptywnej zwiera warstwę eksplanacyjną. Mimo tego, że Autorka nie operuje zaawansowanymi metodologicznie modelami eksplantacji, to w mojej ocenie właśnie ta warstwa decyduje o wartości rozprawy.

Wszystkie postawione cele badawcze zostały w pracy zrealizowane.

Doktorantka dokonała krytycznej analizy stosowanych w bankach rozwiązań w zakresie zarządzania ryzykiem z akcentem położonym na oszustwa, których dopuszczają się pracownicy. W wyniku analiz opracowana została typologia oszustw, przeanalizowano motywy popełniania oszustw, zdiagnozowano zawodowe procesy w obszarze działalności kredytowej.

Analiza literatury (regulacji prawnych i organizacyjnych) oraz analiza przypadku pozwoliły Autorce określić czynniki ryzyka operacyjnego w bankach w kontekście zachowań pracowników i klientów. Wyniki przeprowadzonych analiz wykazały, że systemy kontroli wewnętrznej banków są mało skuteczne w zapobieganiu oszustwom. W pracy zaproponowano rozwiązania prowadzące do minimalizacji ryzyka powstawania luk w systemach kontroli bankowej. Przeanalizowano kilka metod wzmacniających systemy owej kontroli:

- systemy motywacyjne,
- dobór pracowników,
- metody zarządzania ryzykiem,
- systemy szkoleń.

UWAGI KRYTYCZNE

1. Realizacja celów badawczych oparta jest jedynie na analizach odwołujących się do statystyk opisowych, analizy przypadku, analiz dokumentów.
2. W analizach brak wnioskowania statystycznego w odniesieniu do populacji generalnej.
3. Wyraźnym minusem rozprawy jest jej, wyrażnie deskryptywny charakter.
4. W moim odczuciu, w ostatnim rozdziale rozprawy brak wyrazistego syntetycznego modelu zagrożeń i działań prewencyjnych przedstawionego chociażby w formie graficznej.

KONKLUZJA

Mimo zastrzeżeń dotyczących deskryptywności pracy, braku zgeneralizowanego, syntetycznego modelu zagrożeń oszustwami połączonego w jedną całość przyczynowo - skutkową z modelem działań prewencyjnych, braku wnioskowania na populację generalną, rozprawa doktorska mgr Anny Pilarczyk „Oszustwa jako kategoria ryzyka operacyjnego w bankach” przygotowana pod kierunkiem dr hab. Zbysława Dobrowolskiego, w mojej ostatecznej ocenie spełnia warunki określone w art.31 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.).

O pozytywnej konkluzji przesądza wątek eksplanacyjny obecny w rozprawie.

W związku z powyższym wnioskuję o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Tadeusz Marek

Kraków, 27.11.2015